

ת"פ 55337/05/16 - מדינת ישראל נגד יצחק לחדב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55337-05-16 מדינת ישראל נ' לחדב

בפני
בעניין: כב' השופט אילן סלע
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי), עו"ד המאשימה
כריסטיאן דיק
נגד
יצחק לחדב
ע"י ב"כ עו"ד יאיר קורן
הנאשם

גזר דין

הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת הוכחות בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 שיוחסה לו בכתב האישום.
2. נסיבות ביצוע העבירה פורטו בהכרעת הדין מיום 20.07.17, ובקצירת האומר יצוין כי ביום 16.05.16 בשעות הצהריים, ברחוב ישעיהו הנביא בירושלים, נהג הנאשם ברכב מכיוון כיכר השבת לכיוון רחוב הנביאים ופגע במר ר ע, יליד 1946 (להלן: "המתלון"), שחצה את הכביש כדי להגיע לתחנת האוטובוס שבצד השני של הרחוב. כתוצאה מהפגיעה הוטל המתלון על חלקו הימני של מכסה המנוע ונפל לכביש (להלן: "התאונה"). כתוצאה מהתאונה קיבל המתלון מכה ונגרם לו חתך בראשו ובמרפק ידו, הוא פונה באמבולנס לבית חולים שערי צדק לקבלת טיפול רפואי. הנאשם הבחין בתאונה, בפגיעתו במתלון ובתוצאתה, אך הוא לא עצר, אלא סטה מעט לשמאל ונמלט מהמקום בנסיעה מהירה לכיוון רחוב הנביאים, שם פנה ימינה לכיוון רחוב פרי חדש וזאת כדי שלא להיתפס.
3. הנאשם כפר במיוחס לו וטען כי לא נהג ברכב שפגע במתלון בזמן התאונה ולא נכח במקום התאונה בעת התרחשותה. ברם, גרסתו נמצאה בלתי מהימנה והוא הורשע כאמור בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה. יצוין כי לא הייתה מחלוקת כי הנאשם לא היה אשם בתאונה. כן יצוין כי במסגרת הכרעת הדין, הנאשם זוכה מעבירה של שיבוש הליכי משפט שיוחסה לו בכתב האישום.

תסקיר שירות המבחן וטעונוי ב"כ הצדדים

4. נתבקש והוגש תסקיר שירות מבחן ממנו נלמד אודות הנאשם. בין היתר עלה כי הנאשם רווק מתקיים מהבטחת הכנסה ודר עם אביו הסובל מנכות בשיעור 100% והנאשם תומך בו וסעד אותו. בהתייחס לעבירה בה הורשע, הנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו ומכחיש כל קשר לאירוע. קצינת המבחן ציינה את התרשמותה בדבר העדר כוחות של הנאשם שניהל במשך חייו חיים שוליים ועבריינים ורכש דפוסי חיים בעייתיים ועבריינים שהושרשו אצלו. נוכח עברו הפלילי העשיר, ההליך הפלילי אינו מהווה גורם הרתעתי עבורו. בנסיבות אלו ציינה קצינת המבחן, אין היא יכולה לבוא בהמלצה מתאימה בעניינו של הנאשם ואך ציינה כי להערכתה ענישה מוחשית הרתעית תהווה ענישה הולמת למצבו.

5. בטיעונים לעונש עמד ב"כ המאשימה על חומרת העבירה וכיעורה, בהימנעותו של הנאשם לעצור ולהזעיק עזרה, אף שהתאונה הייתה בלתי נמנעת והאחריות לה אינה מיוחסת לנאשם. חלף זאת, בחר הנאשם להמשיך בשגרת חייו והתעלם ממה שראו עיניו. מבחינת הנזק נטען כי פוטנציאל הנזק כתוצאה מעבירה זו יכול היה להיות חמור יותר, ואך במזל המתלונן לא נפגע באופן יותר קשה. הוא עתר למתחם ענישה הנע מ-10 חודשי מאסר בפועל עד 30 חודשים לצד פסילת רישיון נהיגה, קנס ופיצוי לנפגע.

6. באשר לנאשם, הצביע ב"כ המאשימה על עברו הפלילי והתעבורתי המכביד של הנאשם. כן הצביע על התסקיר השלילי שהוגש על ידי שירות המבחן, המלמד על אי לקיחת אחריות מצד הנאשם והעדר אמפטיה לנפגע. אפילו שירות המבחן המליץ על ענישה מוחשית והרתעית. למעשה, נטען, לא ניתן למצוא לנאשם ולו נקודת זכות אחת במסגרת הליך זה. בשים לב לכך, ביקש ב"כ המאשימה להשית על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל, פסילה לתקופה ממושכת של 7 שנים, קנס ופיצוי לנפגע מהעבירה. בנוסף עתר ב"כ המאשימה לחילוט הרכב בו בוצעה העבירה.

7. מנגד הצביע ב"כ הנאשם על נסיבות ביצוע העבירה: העובדה שהתאונה היא בלתי נמנעת מבחינת הנאשם והאחריות לתאונה רובצת על הנפגע שהתפרץ לכביש מבלי להותיר לנאשם זמן בלימה; העובדה שהתאונה ארעה במקום הומה אדם שיכול היה, ואף טיפל, בנפגע טוב יותר מאשר הנאשם.

8. ב"כ הנאשם טען כי, למעשה, הנאשם טעה בשיקול הדעת בכך שעזב את המקום ואין להענישו בחומרה בשל כך. הוא הגיש פסיקה המלמדת על ענישה שהסתפקה במאסר בעבודות שירות ובמקרים מסוימים אף בשל"צ. הוא הצביע גם על נסיבות חייו הקשות של הנאשם כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, היותו סובל מבעיות בריאותיות והעובדה כי הוא סועד את אביו נכה בשיעור 100%. הוא ביקש כי בית המשפט לא ישית על הנאשם מאסר בפועל כי אם בעבודות שירות, ותקופת הפסילה תקבע לתקופה שמיום התאונה ועד היום, בו רישיונו של הנאשם כבר נשלל ממנו. באשר לחילוט הרכב נטען כי הרכב אינו שייך לנאשם כי אם לאחיו ולא ניתן להורות על החילוט מבלי שנשמעה עמדתו.

9. אחותו של הנאשם שהתייצבה לדיון ציינה אף היא כי אביה סובל מניוון שרירים, הנאשם סועד אותו ומטפל בו וזקוק לו מאוד.

10. הנאשם בדבריו אמר אך כי אם בית המשפט כבר הרשיע אותו בשל אי עזרתו לאחרים, התיקון לכך יהיה בביצוע עבודות שירות לתועלתם של אחרים.

דין והכרעה

11. הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית להחליט על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו" (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22.06.10)). מדובר בצו הבסיסי של "לא תעמוד על דם רעך" (ויקרא פרק יט, פסוק טז). לצד הבטחת מתן עזרה רפואית לנפגעי תאונות דרכים והצלת חיים, נועדה העבירה למנוע הימלטות אשמים בתאונות דרכים והקלת פעולתם של גורמי אכיפת החוק (ע"פ 9628/09 שרעבי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.03.12)). לא בכדי הציב המחוקק את עבירת ההפקרה בראש מדרג חומרת עבירות התנועה וקבע לצדה עונש מאסר של 7 שנים. הימלטות של נהג שפגע בזולתו, גם אם לא באשמתו, והוא מפקיר את הנפגע לסבלו וייסוריו, וממשיך לעסקיו כאילו לא ארע דבר, היא מעשה בלתי נסבל, בלתי ערכי ובלתי מוסרי (ע"פ 8349/12 גראב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.03.13)). בעניין ויצמן (רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 187 (2002)) ציין בית המשפט:

עבירת ההפקרה אחרי פגיעה עבירה קשה היא; לא עוד אלא שעבירה זו היא הפוקדת עצמה עם העבירות שיש בהן כיעור. הנה זה שרוע על הכביש, מתבוסס בדמו, אדם שזה עתה נפגע בתאונה שהנהג היה מעורב בה - אדם שאפשר ניתן לעזור לו, אפשר ניתן להצילו - ותחת אשר יעצור ויושיט עזרה לפגוע, לוחץ הנהג על דוושת ההאצה ובורח מן הזירה למלט נפשו מחיוב בעונשין. חומרה וכיעור אלה שבמעשה הנהג הביאו לבריאתה של העבירה ולקביעת עונש חמור בצידה: תשע שנות מאסר". ובהמשך, בעמ' 228, נאמר: **"העבירה של הפקרה אחרי פגיעה - כבר אמרנו זאת - עבירה קשה ומכוערת היא. כולנו ידענו מה נזק יכול שייגרם לאדם בתאונות מכוניות - נזכיר כי השוטר מורי נפגע והשיב נשמתו לבוראו - והנה מוצאים אנו את הנוהג ברכב שהיה מעורב בתאונה נס על נפשו ומותיר את הנפגע מאחוריו מתפתל בייסוריו ואין מושיע. מעשהו של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידריות החברתית והאישית המינימלית לקיומה של חברה תקינה; בריחתו של הנהג מן המקום היא מעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק, וראוי הוא כי יענש בכל חומר הדין.**

12. בתיקון מס' 101 לפקודת התעבורה משנת 2011 החמירה מחוקק את הענישה על עבירת ההפקרה לאחר פגיעה, ויצר מדרג של חומרת עונשים בהתאם ליסוד הנפשי שליווה את ביצוע העבירה. הרף הנמוך של עד 3 שנות מאסר נקבע למקרה של הפקרה ברשלנות; ברף גבוה יותר נקבע עונש מאסר של עד 7 שנות מאסר למקרה של הפקרה במודעות; וברף הגבוה נקבע עונש מאסר של עד 14 שנות מאסר להפקרה במודעות בתאונה בה נגרמה לאדם חבלה חמורה או שנהרג בהאדם. ואולם, עוד עובר לתיקון הדגישו בתי המשפט את חומרתה של עבירת ההפקרה לאחר פגיעה והאזן הצורך להשיב גינה עונש חמול גם על ידי הטלת עונש מאסר לתקופה ממשית מאחורי סורג ובריח (ע"פ 5516/15 נעיראת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.12.15)).

13. במקרה זה מדובר בנסיבות בהן הנאשם לא היה אשם בתאונה ואשמתו נוגעת אך לעזיבתו את המקום מבלי לעצור, לעמוד על תוצאות התאונה ולהגיש עזרה לנפגע; לצד עבירת ההפקרה לאחר פגיעה לא הייתה עבירת תנועה אחרת, וודאי לא משמעותית; התאונה התרחשה בצהרי היום בטבורה של עיר, הנזק שנגרם כתוצאה מהתאונה לנפגע לא היה משמעותי במידה ניכרת ולא נטען כי עזיבת הנאשם את מקום התאונה החמירה את מצבו של הנפגע.

14. עיון בפסיקת בתי המשפט מלמד כי גם מקום בו בוצעה העבירה בנסיבות הדומות למקרה שבפני, כמפורט, הושת עונש מאסר בפועל. זאת משום שגם כאשר הנהג אינו אשם בתאונה, משעה שגרם לה - אחריות אחרת נופלת עליו, כאחראי על כלליקטלני, לטפל ולדאוג לנפגע. חברה מתוקנת אינה מוכנה להשלים עם התנהגות של "פגע וברח", לא מבחינה מוסרית ולא מבחינה משפטית.

· ברע"פ 1670/16 **עוידה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.03.16) אישר בית המשפט העליון עונש של 10 חודשי מאסר בתוך מתחם שנקבע על ידי בית משפט השלום ל-6 עד 36 חודשי מאסר בפועל. באותו עניין מדובר היה בנסיבות הדומות לעניינו, כאשר באותו עניין הנאשם ביצע עבירת הפקרה ועבירה של נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף אך לא יוחסה לו עבירת תעבורה בעצם הפגיעה. גם תוצאות התאונה לא היו חמורות במיוחד בדומה לעניינו.

· בע"פ 5516/15 בעניין **נעיראת** נדחה ערעור על עונש של 10 חודשי מאסר שהושת על מי שפגע בקטין ומידלאחר מכן נמלט מהמקום. גם באותו מקרה כבעניינו, הנאשם לא היה אחראי לתאונה, אם כי הוא נסע ללא ביטוח. באותו מקרה מדובר היה בנאשם צעיר, כבן 22 במועד התאונה, נעדר עבר פלילי, שתמך באביו שסבל מבעיות רפואיות שונות.

· בע"פ 1825/14 **סרחאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 7.07.14), אישר בית המשפט העליון עונש של 8 חודשי מאסר בפועל בנסיבות דומות - עבירה של הפקרה לאחר פגיעה ללא עבירת תעבורה נוספת, הנאשם לא היה אשם בגרימת התאונה, הרחוב לא היה הירוק מאנשים ולנפגעת נגרם נזק קטן ויחסית. באותו מקרה הנאשם הסגיר את עצמו מיד לאחר קרות התאונה, בניגוד לעניינו.

· בע"פ 1789/14 **נחמיה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.10.14) אישר בית המשפט העליון עונש של 4 חודשי מאסר בפועל במקרה של עברת הפקרה לאחר פגיעה לצד עבירה של נהיגה ללא אישיון נהיגה ברתוקף.

· ברע"פ 1119/14 **ברבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.04.14) אישר בית המשפט העליון עונש מאסר של 4 חודשים לריצוי בפועל, במקרה בו הורשע הנאשם בעבירת הפקרה בלבד ללא עבירה נלווית. הפגיעה הייתה חמורה יותר מאשר בעניינו, הנאשם שהייתה ללא עבר פלילי, צעירה, אם חד הורית, והודתה במיוחס לה.

· בע"פ 59/14 **פרלמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.07.14) אישר בית המשפט העליון עונש מאסר של 8 חודשים שהושת על נאשם, נהג קטנוע, שהורשע בהפקרה לאחר פגיעה, לצד נסיעה ללא פוליסת ביטוח תקפה וללא חבישת קסדה, שפגע בהולכת רגל וברח מהמקום, מבלי שנאשם בגרימת התאונה. הפגיעה בנפגעת הייתה יותר קשה מאשר בעניינו. באותו עניין קבע בית המשפט המחוזי מתחם עונש הנע מ-8 חודשים ועד 30 חודשי מאסר ובית המשפט העליון גם לא התערב במתחם שנקבע.

· ברע"פ 6823/13 **ברנץ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.11.13) אושר רף ענישה של 6 חודשי מאסר

בעבודות שירות עד ל-24 חודשי מאסר בפועל בעבירה של הפקרה רשלנית, ולא לעבירה של הפקרה מודעת, אך באותו מקרה הנאשם היה אחראי לתאונה והורשע גם בעבירות של נהיגה בקלות ראש ואי מתן זכות קדימה.

יצוין כי הפסיקה שהגיש ב"כ הנאשם אינה תואמת את נסיבות מקרה זה. כך, בת"פ (מחוזי-י-ם) 30040-10-15 **מדינת ישראל נ' אליסף** (פורסם בנבו, 28.11.16), בו בוטלה הרשעת הנאשם והושתו עליו 400 שעות של"צ, מדובר היה בנאשם שהודה במסגרת הסדר טיעון, וכשהנאשמים חזרו בחלוף זמן למקום התאונה לראות מה מצבה של הנפגעת ועזבו לאחר שראו כי היא מטופלת. מדובר היה בנאשם כבן 21 נעדר עבר פלילי, ששירות המבחן התרשם כי לא היו לו בשלות וכלים להתמודד עם המצב, נטל אחריות והביע חרטה. באותו מקרה גם נתן בית המשפט דעתו לזמן הרב, כחמש שנים, שחלף מביצוע העבירה בשל תקלה של המאשימה. כך, בת"פ (מחוזי-נצ') 44104-07-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (פורסם בנבו, 10.06.14) הושת עונש על נאשם עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אך מדובר היה בעבירה לפי סעיף 64א(א) לפקודה (הפקרה ברשלנות) שלא כבמקרה זה, הנאשם עצר לאחר כבירת דרך והתקשר למשטרה, הודה והביע צער וחרטה. וכך, בת"פ (מחוזי-י-ם) 61743-07-14 **מדינת ישראל נ' ברזני** (פורסם בנבו, 15.06.16) הושת עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אך גם שם מדובר היה בעבירה לפי סעיף 64א(א) לפקודה (הפקרה ברשלנות) שלא כבמקרה זה, מדובר היה בהסדר טיעון, ובית המשפט קבע כי בנסיבות עמדה לנאשם קרבה לסייג של העדר שליטה ואי שפיות, ועמד גם שיקול שיקומי שהצדיק לחרוג מהמתחם.

15. בשים לב לערכים המוגנים, נסיבות ביצוע העבירה והפסיקה הנוהגת, שחלקה צוינה לעיל, אני סבור כי מתחם העונשה הולם במקרה הנדון. 4 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועד ל-20 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה לתקופה של עד 6 שנים, פסילה על תנאי, וקנס ופיצוי לנפגע במקרים המתאימים.

ובאשר לנאשם.

16. שיקוליענישה ביחס לנהג שעבר עבירה של "פגע וברח" כוללים לעיתים מתחבין מעשה והעושה. לא פעם מדובר באנשים נורמטיביים נעדרי עבר פלילי, שמתקשים לעמוד בסיטואציה אליה נקלעו והם נמלטים מהמקום, ולא פעם בחלוף זמן קצר או ארוך יותר מתעשתים, חוזרים למקום, או למצער מסגירים עצמם למשטרה. מקרה זה שונה.

17. הנאשם, יליד 1965, כבן 53, בעל עבר פלילי משמעותי בעבירות שונות ומגוונות בכללן, עבירות רכוש לא קלות ולא מעטות, ועבירות אלימות רבות בכללן עבירות רבות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, דבר שיש בו ללמד על התייחסותו של הנאשם לפגיעה בגופו של הזולת. מרובות מהעבירות הפליליות, עבירות התעבורה שביצע, למעלה מ-60 הרשעות בכללן עבירות רבות שיש בהן כדי לסכן את המשתמשים בכביש, כאי עצירה ברמזור או בתמרור עצור, וגם בכך יש ללמד על יחסו של הנאשם לפגיעה בגופו של הזולת. מכאן ניתן להבין מדוע הנאשם כלל אינו מתרגש מפגיעה באדם, שאינה באשמתו, והוא סבור כי הוא יכול להמשיך כרגיל בשגרת יומו מבלי לעצור ולהגיש עזרה לנפגע. הנאשם ריצה מספר עונשי מאסר, חלקם לתקופות ממשוכות, עונשי מאסר שהיו תלויים כנגדו לא הרגיעו אותו מלבצע עבירות והם הופעלו.

18. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, בוודאי לא הביע חרטה עליהם. שירות המבחן, אשר מביא ככלל את עמדת מידת הרחמים, עמד גם הוא על הצורך בענישה מוחשית הרתעתית לאחר שעמד על כך שלאורך חייו ניהל הנאשם אורח חיים שולי ועברייני.

19. לא נעלמו ממני נסיבות חייו של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר ואף לא העובדה כי הנאשם סועד את אביו הסובל מנכות של 100%, אך אלו אינם עומדים כנגד מכלול הנסיבות המצדיקות לגזור את עונשו שלא למטה ממחצית המתחם.

20. בשים לב לכלהאמור, ומכלול הנסיבות הנצרכות לעניין, לקולא ולחומרא, אנידאנהנאשםלעונשיםהבאים:

- א. 13 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 17.05.16 עד ליום 23.05.16.
- ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם כן יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר את העבירה בה הורשע או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.
- ג. תשלום קנס בסך של 2,500 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים, שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.07.19 ובכל 1 לחודש שלאחריו. אי עמידה באחד התשלומים יביא לפירעון מידי של כל היתרה.
- ד. פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 6 שנים ממועד התאונה, 16.05.16.

בנסיבות העניין, בין היתר בשים לב לאחריותו של המתלונן לתאונה, ולעובדה שהאירוע נעשה ברחוב הומה ולא נגרם נזק כתוצאה מברירתו של הנאשם, לא מצאתי לפסוק פיצוי למתלונן.

באשר לחילוט הרכב, לא זו בלבד שהמאשימה לא ידעה את בעל הרכב בבקשתה לחילוט רכבו על מנת ליתן לו את יומו בעניין זה, אלא שב"כ המאשימה ציין כי לאחר האירוע, עתר בעל הרכב לקבלתו והמאשימה נעתרה לבקשתו והשיבה לו אותו. בנסיבות אלו איני רואה לנכון להיעתר לבקשת החילוט.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד יום 8.04.18 בשעה 9:00 במתקן המעצר בבית סוהר ניצן ברמלה, עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה אדר תשע"ח, 12 מרץ 2018, במעמד המתייצבים.

